

Įvaikinimas – teisinis procesas, kurio metu visos biologinių tėvų teisės ir pareigos yra perduodamos įtėvių šeimai. Tai tėvystės įteisinimas žmonėms, kurie nėra vaiko biologiniai tėvai. Įvaikinto vaiko teisės lygios biologinių tėvų teisėms. Rezultatas – visiškai nutraukti ir pakeisti teisiniai vaiko ryšiai su biologine šeima, naujo vaiko gimimo liudijimo išrašymas, kuriame tėvais yra įvardijami įtėviai.

Įvaikinimas – galimybė suteikti naują šeimą vaikui, kuris negali augti biologinėje šeimoje. Biologiniai vaiko tėvai neturi jokių teisių į jų įvaikintą vaiką, įvaikinimo procesas yra konfidencialus. Bet kokia informacija, susijusi su įvaikintu vaiku, gali būti viešinama tik įtėviams leidus arba gavus teismo sprendimą.

Kas turi teisę įsivaikinti?

- Įvaikintojais gali būti pilnamečiai abiejų lyčių darbingo amžiaus asmenys, tinkamai pasirengę įvaikinti. Išimtiniais atvejais teismas gali leisti įvaikinti ir vyresnio amžiaus asmenis.
- Teisę įvaikinti turi sutuoktiniai. Išimtiniais atvejais leidžiama įvaikinti nesusituokusiam asmeniui ar vienam iš sutuoktinių.
- Nesusituokę asmenys to paties vaiko įvaikinti negali.
- Įvaikintojais negali būti asmenys, teismo pripažinti neveiksniais arba ribotai veiksniais, asmenys, kuriems yra ar buvo apribota tėvų valdžia, buvę vaiko globėjai (rūpintojai), jei globa (rūpyba) panaikinta dėl jų kaltės.
- Asmenys, norintys įsivaikinti vaiką (išskyrus vaiko motinos (tėvo) sutuoktinį ir giminaičius), turi būti įtraukti į asmenų, norinčių įsivaikinti vaiką, apskaitą, kurią tvarko valstybinė vaiko teisių apsaugos institucija.

Įvaikintojais negali būti asmenys, teismo pripažinti neveiksniais šioje srityje arba ribotai veiksniais šioje srityje, asmenys, kuriems yra ar buvo apribota tėvų valdžia, buvę vaiko globėjai (rūpintojai), jei globa (rūpyba) panaikinta dėl jų kaltės kodekso 3.246 straipsnio 3 dalyje numatytais atvejais, asmenys, nuo kurių yra atskirtas vaikas, taip pat asmenys, turintys psichikos sutrikimų ar sergantys kitomis ligomis, kurių sąrašą tvirtina Vyriausybė ar jos įgaliota institucija. Įvaikintojais taip pat negali būti asmenys, nuteisti už tyčinį nusikaltimą žmoniškumui, žmogaus gyvybei, laisvei, seksualinio apsisprendimo laisvei ir neliečiamumui, vaikui ir šeimai, visuomenės saugumui, dorovei, nusikaltimą, pavojingą žmogaus gyvybei ir sveikatai, sunkų sveikatos sutrikdymą, taip pat nusikaltimą, susijusį su disponavimu narkotinėmis ar psichotropinėmis, nuodingosiomis ar stipriai veikiančiomis medžiagomis, neatsižvelgiant į tai, ar teistumas yra išnykęs, ar panaikintas įstatymų nustatyta tvarka. Dėl asmens, nuteisto už kitas nusikalstamas veikas, teisės įvaikinti sprendžia teismas, įvertinęs padarytos nusikalstamos (nusikalstamų) veikos (veikų) pobūdį ir pavojingumą bei atsižvelgdamas į vaiko interesus.

Įvaikinimas negali būti atšauktas ar panaikintas – tai yra pagrindinis įvaikinimo ir globos skirtumas. Globa, pasikeitus aplinkybėms, dėl kurių ji buvo nustatyta, gali būti panaikinta.